

УДК 619:616.993,192.1

ПОРІВНЯЛЬНА ЕФЕКТИВНІСТЬ АЛЬБЕНУ ТА ФЛЮБЕНОЛУ ПРИ ПАРАЗИТАРНИХ ЗАХВОРЮВАННЯХ КРОЛІВ

*М.М. Трофімов, молодший науковий співробітник
Одеська дослідна станція ННЦ «ІЕКВМ», м. Одеса*

Наведені результати досліджень щодо порівняльної ефективності альбену та флюбенолу при паразитарних захворюваннях кролів. За отриманими даними збільшена доза альбену і флюбенолу (0,15 г/кг) призвела до 100 % ЕЕ лише за пасалуринозної інвазії. Однак за цистицеркозної інвазії ефективність альбену склала лише 25 % в той час як флюбенол у зазначеній дозі показав ЕЕ – 87,5 %.

Ключові слова: гельмінтози, кролі, екстенсивність, інтенсивність, інвазія, альбендазол, флюбенол.

Вступ. М'ясо кролів є цінним і дієтичним [1-5], воно утримує велику кількість повноцінного білку і легко перетравного жиру. Одним із резервів збільшення продуктивності кролівництва є ліквідація дуже небезпечних хвороб кролів.

Серед заразних захворювань кролів широко розповсюджені гельмінтози багато з яких негативно впливають на організм тварин. Багато вчених вважають, що в патогенезі гельмінтозів виявляється механічна і токсична дія гельмінтів, інокуляція та активація патогенної мікрофлори [6]. Але наступні дослідження встановили, що самі гельмінти і продукти їх життєдіяльності під час паразитування виділяють речовини, які мають алергічну природу. Надходячи в кров тварин, вони сенсibiliзують організм та забезпечують розвиток алергічних реакцій негайної чи сповільненої дії.

В останній час проблема використання антгельмінтиків в кролівництві набула сучасної гостроти. На ринку ветеринарних препаратів існує велика кількість антгельмінтиків, різними як за ціною та виробником, так і по спектру дії. В наш час багато дослідників проводять підбір препаратів, які разом з лікувальною дією можуть відновлювати та стимулювати захисні сили організму і блокувати токсини. Вченими Дахно І.С. та Пономар С., доведено терапевтичну доцільність використання левамізолу, пентоксилу, дибазолу, амилоризину, амінаколу, тималіну, КАФІ, L-аргініну та інших хіміопрепаратів.

В теперішній час спостерігається тенденція до збільшення ринку вітчизняних протипаразитарних препаратів, так як вони володіють широким спектром дії та невеликою собівартістю, і ні чим не поступаються закордонним. Раніше в кролівництві використовували препарати, діючи безпосередньо на конкретний вид гельмінтів. Останнім часом використовуються антгельмінтики широкого спектру дії, які діють не лише на дорослі стадії паразитів, а й на їхні личинкові стадії. Однак, здебільше уваги слід приділяти питанню асоціативних паразитозів, які займають не останнє місце в інвазійній патології тварин. Численні дослідження демонструють, що поліінвазія зустрічається доволі частіше, ніж моноінвазія. На протязі життя у тварин формується динамічний паразитоценоз, характерний для даного виду. Даний паразитоценоз в значній мірі впливає як на загальний стан тварини, так і на його плодовитість та

продуктивність. В останні роки ряд вітчизняних та зарубіжних дослідників зайнялись вивченням проблеми асоціативних інвазій сільськогосподарських тварин [7-9].

Мета досліджень – визначити порівняльну ефективність альбену та флюбенолу при паразитарних захворюваннях кролів.

Матеріали та методи досліджень. Лабораторні дослідження проводились на базі віварію і лабораторії паразитології Одеської дослідної станції. Тушки кролів, з деяких приватних господарств, доставлялись господарями до пункту ветеринарної медицини ОДС ННЦ «ЛЕКВМ». Патологічний розтин патматеріалу проводився в лабораторії паразитології за методикою неповного гельмінтологічного розтину за акад. К.І. Скрябіним (1928). Для визначення епізоотології інвазійних хвороб травної системи кролів використовувались загальноприйняті методи флотації (по Фюллеборну та Дарлінгу) прижиттєвої діагностики гельмінтозів та протозоозів. А також застосовували зскрібки з періанальних складок та фарбування мазків-відбитків за Романовським-Гімза. Для лікування використовували препарат – альбен в 100 г якого міститься: альбендазолу – 20 г, сахарози – 10 г і крохмалю – 70 г, та препарат флюбенол в 100 г якого міститься 5 г флюбендазолу.

Результати досліджень. Проведеним моніторингом встановлено, що в кролегосподарствах різних форм власності Біляївського, Овідіопольського, Роздільнянського, Ізмаїльського та Великомихайлівського районів Одеської області гельмінтози були виявлені у 179 кролів з 626 обстежених, що складає 28,1 %. Найбільш поширеними інвазійними хворобами системи травлення кролів є: еймеріоз з ЕІ (13,3-67,2 %), цистицеркоз пізіформний з ЕІ (22-48,8 %) та пасалуроз з ЕІ (16-34,6 %). Змішаний перебіг цистицеркоз+пасалуроз становив 26,8 %, а змішаний перебіг потрійної цистицеркозно-пасалурозно-еймеріозної інвазії був 10,6 % кролепоголів'я. Слід зазначити, що у більшості приватних господарств при підлоговому способі утримання (незмінна підстилка) серед кролепоголів'я значного поширення набула пасалурозна інвазія, екстенсивність якої становила 71,3 %.

Для проведення порівняльної оцінки антигельмінтної дії альбену та флюбенолу при гельмінтозах кролів в умовах віварію ОДС ННЦ «ЛЕКВМ» сформовано 6 груп 2,5 місячного віку тварин по 8 тварин у кожній.

В першому досліді три групи кролів експериментально інвазовані пасалурозною інвазією (n=8). Тваринам першої дослідної групи застосовували альбен в дозі 0,1 г/кг маси тіла упродовж трьох днів, кролям другої дослідної групи – флюбенол у дозі 0,1 г/кг маси тіла упродовж трьох днів. Третя група – контрольна.

Результати антигельмінтної ефективності альбену та флюбенолу за моноінвазії наведені в таблиці 1.

1. Антигельмінтна ефективність альбену та флюбенолу за пасалурозної інвазії кролів

Групи	Гельмінти	До дегельмінтизації ЕІ, %	Звільнилось голів	ЕЕ, %
1-дослідна альбен 0,1 г/кг	пасалуруси	100	8	100
2-дослідна флюбенол 0,1 г/кг	пасалуруси	100	8	100
3-контрольна	пасалуруси	100	-	-

Згідно схеми дослідження через 15 діб після дегельмінтизації тварини були забиті і обстежено їх кишечник на наявність пасалурузної інвазії. Шляхом патологоанатомічного розтину кишечнику кролів пасалурусів не виявлено ні в першій, ні в другій групі і показник ЕЕ та ІЕ склав 100 % відповідно. У той час в контролі усі 8 тварин були інвазовані вказаною інвазією з середньою інтенсивністю $67 \pm 1,2$ екз./тварину.

У другому досліді за спонтанної змішаної цистицеркозно-пасалурузної інвазії кролям першої групи (n=8) застосовували альбен у дозі 0,15 г/кг маси тіла упродовж трьох днів з кормом. Кролям другої групи застосовували флюбенол також в дозі 0,15 г/кг маси тіла за аналогічною схемою. Третя група – контрольна.

Через два тижні після дегельмінтизації тварини були забиті з подальшим обстеженням на наявність будь-яких форм цистицерків і пасалурусів з метою визначення ефективності схеми терапії. Результати антигельмінтної ефективності альбену та флюбенолу за змішаної інвазії наведені в таблиці 2.

За отриманими даними збільшена доза альбену і флюбенолу (0,15 г/кг) призвела до 100 % ЕЕ лише за пасалурузної інвазії. Однак за цистицеркозної інвазії ефективність альбену склала лише 25 % в той час як флюбенол у зазначеній дозі показав ЕЕ – 87,5 %. В контролі при розтині всі тварини були інвазовані змішаною пасалурузно-цистицеркозною інвазією.

2. Антигельмінтна ефективність альбену та флюбенолу за змішаної пасалуринозно-цистицеркозної інвазії кролів

Групи	Гельмінти	До дегельмінтизації ЕІ, %	Звільнилось голів	ЕЕ, %
1-дослідна альбен 0,15 г/кг	пасалуруси	100	8	100
	цистицерки	100	2	25
2-дослідна флюбенол 0,15 г/кг	пасалуруси	100	8	100
	цистицерки	100	7	87,5
3-контрольна	пасалуруси	100	-	-
	цистицерки	100	-	-

Слід зазначити, що ефективність вказаних препаратів за цистицеркозу кролів визначали при виявленні нежиттєздатних цистицерків на серозних покровах брижі, а саме їх оболонка була жовто-коричнева, або темна, а в паренхімі печінки були відсутні мігруючі форми цистицерків.

Висновки

1. Застосований альбен з розрахунку 1 г/10 г маси тварини є досить ефективним за пасалуринозної інвазії і не володіє імуносупресивною дією.

2. Збільшена доза альбену і флюбенолу (0,15 г/кг) призвела до 100 % екстенсефективності лише за пасалуринозної інвазії. Однак за цистицеркозної інвазії ефективність альбену склала лише 25 % в той час, як флюбенол у зазначеній дозі показав екстенсефективність 87,5 %.

Список літератури

1. Александрова С.Н., Косова Т.И. Кролики: разведение, выращивание, кормление // Донецк: Сталкер, 2005. – 157 с.
2. Калашник О.В., Омельченко Н.В. Проблемы восстановления кролиководства в Украине // Кролиководство и звероводство. – 2004. – № 2. – С. 24.
3. Кулько К.С. Биологические особенности кроликов // Кролиководство и звероводство. – 2004. – № 2. – С. 24.
4. Мишанин Ю.Ф., Куц Р.Ю. Витамины в мясе кроликов и нутрий // Мясная индустрия. – 2003. – № 1. – С. 33-35.
5. Плотников В.Г. О полезности крольчатины // Кролиководство и звероводство. – 2003. – № 2. – С. 13-15.
6. Абуладзе К.И., Демидов Н.В., Непоклонов А.А. Паразитология и инвазионные болезни сельскохозяйственных животных // М.: Агропромиздат, 1990. – С. 464.
7. Пономар С., Артеменко Ю. Про терапевтичну доцільність використання імуностимуляторів при нематодозах свиней // Ветеринарна медицина України. – 1997. – № 12. – С. 30-32.
8. Дахно І.С. Вплив вермітану та L-аргініну на імунобіологічні показники крові корів при фасціольозно-дикроцеліозній інвазії // Вісник Полтавського ДСГІ. – 2000. – № 2. – С. 26-28.
9. Нагашян О.З., Щербаков О.В. Эндопаразиты и ассоциативные инвазии кроликов в Армении // Ветеринарна медицина: Міжвід. темат. наук. зб. – Харків, 2005. – № 85. – С. 809 – 810.

Трофимов Н.Н. Сравнительная эффективность альбена и флюбенола при паразитарных заболеваниях кролей.

Приведены результаты исследования сравнительной эффективности альбена и флюбенола при паразитарных заболеваниях кролей. По полученным данным увеличенная доза альбена и флюбенола (0,15 г/кг) привела к 100 % ЕЕ только при пассалурозной инвазии. Однако при цистицеркозной инвазии эффективность альбена составила только 25 %, в то же время как флюбенол в указанной дозе показал ЕЕ – 87,5 %.

Ключевые слова: гельминтозы, кролики, экстенсивность, инвазия, интенсивность, альбендазол, флюбенол.

Trofimov N.N. Comparative efficiency of alben and flubenol are resulted at the parasitosis of crawls.

The results of research of comparative efficiency of alben and flubenol are resulted at the parasitosis of crawls. From got data the megascopic dose of alben and flubenol (0,15 g/kg) resulted in 100 % EE only at a pasalurosis invasion. However at a cysticercosis invasion efficiency of alben made only 25 %, at the same time as flubenol in the indicated dose returned EE – 87,5 %.

Keywords: helminth, crawls, extensiveness, intensivity, invasion, albendasol, flubenol.